આ કીતાબો મારીફતનાં ખજેના કાદરી ફયઝીના
રજીસ્ટર્ડ થએલી [illegible] પાકીઆરો
અભ્યાસનું ધ્યાનમાં રાખવુ

બહારે પરસ્તાં

—ઉર્ફે—

મહબુબે પીરો-જવાં

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

પીર સૈયદઅલા બીન સૈયદ અમીરઅલી કાદરી.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠે.—દેગડીસ્ટ્રીટ બીલીમોરા.

સને ૧૯૧૮ ઇસવી. સને ૧૩૩૬ હીજરી.

આવૃત્તી ૧ લી. નકલ ૨૦૦૦

સુરત ચકલાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા શંકર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું

કીંમત રૂ. ૦-૬-૦

શાન

જા, જો નથી

બહારે પરસ્તાં,

—ઉર્ફે—

મહબુબે પીરો-જવાં.

દીબાચા.

મોહીબો:—

કદીમ ઝમાનેસે ગાના (ગાયન) સુનને ઓર ગાનેકા લોગોંમેં શોક જારી હે, ગાના અજીબ શય હે, જીસસે દીલકો રાહત હોતી હે, ઓર ગમ દુર હોતા હે. ઈસ ઝમાનેકે લોગોંમેં ઇસકા શોક હદસે જયાદા હે, ઇસલીયે ગાનેકી સહહા કિતાબેં છપ ચુકી હેં, ઓર નઇ નઇ કિતાબેં છપતી રહી હેં. મેંનેભી આઠ કિસમકી કિતાબેં ગાનેકી છપવાકર પબ્લીકકી ખિદમતમેં પેશ કી હેં, ઓર પબ્લીકને ઉનકો પસંદ કી હેં, ઓર ઉનકો બારબાર છપાનેકી ઝુરૂરત પડી હે, ઓર શાયેકીન નઇ કિતાબેંભી તલબ કરતે હેં, ઇસ-લીયે પેશતર જો ગઝલેં ઓર ગાયન ...ી કિતાબોંમેં છપ ચુકે હેં, ઉનસે અનોખી ઉમદા ...ાર ગાયન, જમા

કરકે યે કિતાબ "બહારે પરસ્તાં" ઉર્ફે "મહબુબે પીરો-જવાં." શાયેકીનકે લીયે છપવાયા હું, ઉમ્મીદ હે, કે પબ્લીકકો જુરૂર યેહ કિતાબભી પસંદ આયેગી.

યુરોપકી લડાઇકે સબબ કાગજકી ગીરાની બેહદ હે, ઓર એકકે ચાર દામ હો-ગયે હેં. લેકીન ખરીદારોં પર બાર ન-ગુજરે ઈસ ખ્યાલસે ઇસ કિતાબકી કીમત સીર્ફ ચાર આને રખ્ખી હે, કે જીસ્સે લોગોંકો ખરીદ કરના આસાન હો,

મેરે તરફસે જો કિતાબેં છપ ચુકી હેં, ઉનમેંસે ચંદ કિતાબોંકે નામ ઓર કીમત ઇસ કિતાબકી પુશ્ત પર છાપી હે. અગર કીસીકો જુરૂરત હો, તો નીચે લીખ્ખે હુયે પતેસે ખત લીખકર તલબ કરનેસે વી. પી.સે રવાના કી જાયેંગી. ફકત. વસ્સલામ.

મુ. બીલીમોરા.
દેગડી સ્ટ્રીટ

રાકીમ દુઆગો.
મીર સૈયદઅલી કાદરી.

બહારે પરસ્તાં,

વ

મહબુબે પીરો-જવાં

ગઝલે હમ્દ-૧.

હે ઝુહુર તેરાહી ચાર સુ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ,
માહો મેહરમેં અયાં હે તુ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ.
હે તેરાહી કાઅબેમેં નુર સબ, તેરા બુત-કદેમેં ઝુહુર સબ,
તુ યહાં હે ઓર વહાંભી તુ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ.
તુ અહાં કહીં હે નિહાં કહીં, તુ હરએક-જાહે કહાં નહીં,
તુહી દીલમેં હે તુહી રૂ-બરૂ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ.
તુ દુઇકે અયેબસે દુર હે, તુ અહીસે મિસ્લ ઝુરૂર હે,
નહીં એક હોનેમેં ગુફતગુ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ.
મેં જલીલ ઓર જલીલ તુ, મેં ઝઈફ ઓર કવી હે તુ,
રહેં જેરે તેગ મેરે અદુ, તેરી શાન જલ્લ જલા-લહુ,
મેં હું ખાક-પાયે અલીયે વલી, જો નબીયે પાકકે હેં વસી,

મુઝે મસ્ત ઉનકા બનાદે તુ, તેરી શાન જલ્લે જલા-લહુ.
યે ગરીબ **સૈયદ** ખસ્તા-જાં, હે હજાર દર્દસે ના-તવાં,
રહે લુત્ફસે તેરે સુર્ખ-રૂ, તેરી શાન જલ્લે જલા-લહુ,

ગઝલ-૨.

હલકોંમેં રસુલોંકે વોહ મોહંમદ મદની હે,
કયા ચાંદસી તસવીર સિતારોંમેં છની હે,
ઉનકે મેં ગુલામોંમેં હું સબકે જો હેં આકા,
સરતાજ રસુલે **સૈયદે** મક્કી મદની હે.
પુછેંગે ન હશ્રમેં ઉન શૌખસે આમાલ,
કયા બીગડી હુઇ બાત મોહબ્બતમેં બની હે,
અલ્લાહકે મહબુબસે હે ઇશ્કકા દાઅવા,
બંદેકા-ભી કયા હોસલા અલ્લાહો ગની હે.
કુછ નાઅત પરહું રોઝયે પુરનુર પર ચલકર,
યે બાત **અમીર** અબ તો મેરે દીલમેં ઠની હે.

ગઝલ-૩.

જનાબે ગૌસુલ આઝમ શાહે જીલાની મુઝે,
અપને બહરે ફયેઝસે થોડા-સા દો પાની મુઝે.
કર રહી હે ગર્ક બહરે ગમકી તુગયાની મુઝે,
રહમ ફરમા-કર સંભાલો કુતબે રબ્બાની મુઝે.
બહરે અબુબક્રો ઉમર ઉસમાન ઓર બહરે અલી,

બર દરે અકદસ બુલા-લો ગૌસે સમદાની મુઝે.
નુર ચશમે હયદરો સફદરો દીલબંદે હસન,
ખાબમેં દીખલાઇયે દરગાહે નુરાની મુઝે.
અપની મહબુબીકા સદકા અજ બરાયે મુસતફા.
શાદ કરદો સૈયદે કવનેનકે જાની મુઝે.

ગઝલ-૪.

દરપે મુશતાકે જીયારત હેં તેરે મતવાલે,
નીકલ-આ હુજરેસે અય ચાંદસી સુરત-વાલે.
નામ લેલે-કે તેરા પાતે હેં હર દુખસે નજાત,
રંજો ગમવાલે અલમ-વાલે મુસીબત વાલે.
પ્યારે અલ્લાહકે યે કેહકે બુલા-લો મુજકો,
કે ઇધર આ મેરે દીવાને મેરે મતવાલે.
એક નઝઝારેમેં કેહ-દેતે હેં સુબહા-નલ્લા.
મસ-હફે રૂયે મોહંમદકી તિલાવત-વાલે.
હો સહારા ઉન્હેં યુસુફકી તરેહ બહરે કરમ,
ચાહમેં ડુબ રહે હેં તેરી ચાહત-વાલે,
દીલકે હર રેશેમેં હે નામે મોહંમદ **અકબર**,
તાર ઇસ રેશેકે તુ બહરે કફન કંતવા-લે.

ગઝલ—૫.

અજીબ યે ઈશ્કકા દોનોં તરફ અસર ફયલા,
ઈધર ખ્યાલ ચલા ઓર ઉધર ચલી લયલા.
સીયાહ—પોશ જો કાઅબેકો કયેસને દેખા,
હુવા ન ઝબ્ત તો ચીલ્લા ઉઠા કે યા લયલા.
અય ઝમીન તુઝમેં શહીદાંને નાઝ દફન તો હેં,
રહે ખ્યાલ કે ઉનકા કફન નહો મયલા.
ગયા જો કાઅબેકો મજનું તો યે દુઆ માંગી,
ઈલાહી મુઝસે જુદા નહો ઉલફતે લયલા.
લગી જો હુશ્રમેં રીંદોંકો પ્યાસ ચીખ ઉઠે,
ખુદા—કે વાસતે સાકી સુરાહી વ મય—લા.
લુટી નહો કીસી દીલકી બની હુઈ બસતી,
બહોત બુલંદ હે અકબર સદાયે વાવેલા.

ગઝલ—૬.

ગંજે શકરકા પ્યાલા સાબિર પીલા રહા હે,
મસ્તો અલસ્ત બે—ખુદ બે—દીલ બના રહા હે.
કલીયર શરીફમેં હે યેક સાબિરી મસીહા,
મુરદા દીલોંકો જો કે દમસેં જીલા રહા હે.
સુફી બતાઓ કીસકી તાઝીમકો ખડે હે,
સાબિરકા તખ્તે નુરી આંખોંસેં આ રહા—હે.
અદના હેં હુમતો આદીમ મખદુમકે હેં બંદે,

બંદામેં ખાસ બંદા સાબિર બના રહા હે.
ઝાહીદકો કયા ખબર હે આશીકહી જાનતે હેં,
માઅશુક ઇશ્કે આશીક બનકર દીખા રહા હે,
બે-તાબ હો-ગયે હમ સાબિરકા નામ આયા.
સાબિરકા ઇશ્ક હમકો બિસમીલ બના રહા હે.

ગઝલ-૭.

લાઝીમ યે ન-થા તુમકો દીલ લેકે દગા કરના,
મહરૂમ યે કિસમતકા ફીર કીસસે ગીલા કરના.
દીલબરકી ખુશી કરના યા દીલકા કહા કરના,
ઇસ ફીક્રમેં બયઠા હું આગે મુઝે કયા કરના.
પરહતા હું તેરા કલમા જપતા હું તેરી માલા,
અય હુસ્નકે માલીક હમપર ભી દયા કરના.
ગયરોંકો ઝમાનેમેં સબ અપના બનાતે હેં,
યે આપહીકા હે શેવા અપનેકો જુદા કરના.
દીલ મેંને દીયા તુમકો કયા ઈસમેં ખતા મેરી,
યે દીલ હે યા આઇના હે ઇનસાફ જરા કરના.

ગઝલ-૮.

હુવા ખ્યાલ મુજકો તો ખાબમેં, વોહ જમાલ અપના દીખા ગયે.
યે મહક લહક થી લિબાસમેં, કે મકાન સારા બસા ગયે,
હમેં દાગે ગમસે છુડા ગયે, હમેં માસીયતસે બચા ગયે,

વોહ નબી મોહંમદ મુસતફા, કે સુયે અરશે-ઉલા ગયે.
ગુનેહ-ગારોંકા ગમ લીયે, વોહ શફા-અતોંકા અલમ લીયે,
વોહ મલકને જીનકે કદમ લીયે, વોહ ઝમીંપે અર્શસે આ-ગયે.
ન હટે કદમ તેરી રાહસે, કે યે આશીકોંકા તરીકા હે,
જો સિતમ હુવા ઉસે સેહ-લીયા, જો કડી પડી વોહ ઉઠા ગયે.
વોહ હલીમા ભેદ ખુલા નહીં, યે મુકામે ચુનો-ચરા નહીં,
તુ ખુદાસે પુછ વોહ કોન થે, તેરી બકરીયાં જો ચરા ગયે.
હો દુરૂદ તુમપે હજારહા, મેરે રાહનુમા મેરે ના-ખુદા,
મેરા પાર બેડા લગા ગયે, મેરી ડુબી નાવ તીરા ગયે.
હમેં જીંદગીકી ખબર નહીં, રહે તો શામ તક સહર નહીં,
ચલો અબતો અકબર ગુજર નહીં, યહાં કીસ ખ્યાલમેં આ-ગયે.

ગઝલ-૮.

મેરી આંખોંમેં મદીના શકલે અહમદ દીલમેં હે,
કયું ન ઢુંઢું મેં મેરી લયલા ઇસી મહમીલમેં હે,
પુછતે હો કયું ભલા મુઝસે તુમ અય મુનકર નકીર,
કયા નઝર આતી નહીં સુરત જો મેરે દીલમેં હે,
અબરૂયે ખમદારકા જખમી હું લો મેરી ખબર,
અય મસીહા જાન કુછ બાકી તેરે બિસમીલમેં હે,
દેખકર રૂયે મોહંમદ મુસ્તફા કેહતે હેં સબ,
જીસકો કેહતે હેં ખુદા વોહ પરદયે હાઇલમેં હે.

આજ મજમા જાં-નિસારોંકા હે મકતલમેં અમીર,
ફયસલા અબ જીંદગીકા કબ્જયે કાતીલમેં હે.

ગઝલ—૧૦.

દીલહી નહો કાબુમેં તો ક્યા મેરી ખતા હે
યે શાને ખુદા હે,
સચ હે જો મોહબ્બતમેં કીસીને યે કહા હે,
આફત હે બલા હે,
વાકીફ હેં બુતસે હમેં સબ હાલ હે માઅલુમ,
કે જીતને હેં માઅશુક,
ઉનકે વોહ કામ હેં કે રગ રગમેં દગા હે,
કબ ઉનસે વફા હે,
રૂઠેંગે અગર તુમ તો મનાઇંગે તુમ્હેં હમ,
ઈસકા તો નહીં ગમ,
પર છેડના માઅશુકકા આશીકકો રવા હે,
ઇસમેંહી મઝા હે,
આઝારે મોહબ્બતસે અલ્લાહી બચાયે,
યે ગમ ન દીખાયે,
યે દર્દ વોહ હે જીસકી નહીં કોઈ દવા હે,
બેકાર દુઆ હે,

સયદાંકો લગે કોસને અંદાઝ તો દેખો,
કુછ ગઔર કરો તો,
મરના હે તો મરનેકે સીવા કોન જીયા હે,
આખીરકો ફના હે.

ગઝલ-૧૧.

ઇરિફાંકે ગુલ ખીલાદો બંદા-નવાઝ ખાજા,
દીલકો ચમન બનાદો બંદા-નવાઝ ખાજા,
ગશ ખાકે ગીર પડેંગે મિસલે કલીમ લાખોં,
જલવા જરા દીખાદો બંદા-નવાઝ ખાજા.
ઉમરે રવાંકી કિશ્તી ગીરદાબમેં ફંસી હે,
તુફાનસે બચાદો બંદા-નવાઝ ખાજા,
દરપર ખડે હુયે હેં મુશતાકે દીદ લાખોં,
પરદા જરા ઉઠાદો બંદા-નવાઝ ખાજા,
પ્યાસા હું બે-ખુદીકા મય-ખાનયે અઝલસે,
એક જામે મય પીલાદો બંદા નવાઝ ખાજા.
ઔજે હુજીકો શાહા અજમેરમેં બુલાકર,
દરકા ગદા બનાદો બંદા-નવાઝ ખાજા.

ગઝલ-૧૨.

તુ જહાં બન ઠનકે નીકલા ખલ્ક દીવાની હુઇ,
જામા ઝેબીસે તેરે કીસ કીસકી ઉરયાની હુઇ.

અલ્લાહ અલ્લાહ કીસ કદર હે આશનાઈ હુસ્નનો ઇશ્ક,
બાલ ઉધર બીખરે ઇધર દીલકો પરેશાની હુઇ.
મુઝસે તુઝસે હો–ચુકી હે ગુફ્તગુ રોજે અઝલ,
છુપને–વાલી હે કહાં આવાઝ પેહછાની હુઇ,
હઝરતે યુસુફને અછછા ગુલ ખીલાયા મીસ્રમેં,
ચાક દામાનીસે પયદા પાક દામાની હુઇ,
મુઝકો દેવડી પર બીઠાકર આપ ઘરમેં સો–રહે,
આશીકી કાહેકી ઠેહરી યે તો દરબાની હુઇ,
આસીયોંકો દેખકર આગોશે રહમતમેં **અમીર**,
બે–ગુનાહોંકો ક્યામતમેં પશેમાની હુઈ.

ગઝલ–૧૩.

લગી સીનેમેં આતશે ઇશ્કે નબી, મેરા ઢુંઢેસે મુજકો
જીગર ન–મીલા,
ઉડે દીલકે ધુંવે હુવા ખાક કફન, પતા રૂહકા જીસ્મકા
પર ન–મીલા.
ગયા સદ્‌–મયે શાહસે અર્શભી હીલ, ગયા જલ્વયે શોકલી,
ખાકમેં મીલ,
લગા જલકે ફીરાકમેં કેહને યે દીલ, મેરે સોઝકો સોઝે
જીગર ન–મીલા.
મેરે ઇશ્કકી શાખ ન ફુલી ફલી, મેરે દીલકી કીસી દીન
કલી ન–ખીલી.

તેરે નખલે મુરાહસે બાગે નબી, મુઝે કુછ ન-મીલા
જો સમર ન-મીલા.
તુઝે દેખુંગા મસજીદો દેરમેં આ, તેરા પુછુંગા કાઅબેમેં
જાકે પતા,
તેરી હોગી તલાશ બ-અરશે ઉલા, મેરે દીલમેં અગર
તેરા ઘર ન-મીલા.
કોઈ તુઝસા મહુ-રમેં રાઝ કહાં, કોઇ અયસા હે
બંદા-નવાઝ કહાં,
મેં ઘીસુંગા જબીને ન્યાઝ કહાં, તેરે દરસે અગર મેરા
સર ન-મીલા,
હુઈ હીજરે રસુલમેં ઉમ્ર બસર, વલે હાયે જલાલી
ખસ્તા જીગર,
મીલે મીલનેકા ખલ્કમેં લાખોં બશર, કોઈ ગમકા શરીક
મગર ન-મીલા.

ગઝલ-૧૪.

આમાદા વોહ મીઝગાંસે હેં નાવક ફગની પર, ફગની પર,
ફગની પર.
મેંહ તીરોંકા બરસેગા ગીઝાલાંને ખુતની પર, ખુતની પર,
ખુતની પર.
છુ-જાયે હવાભી તો તન સાફ હો મયલા,

હે કતેઅ યે જામા તેરી નાઝુક બદની પર, બદની પર,
બદની પર.
સૈયાદ નદે રંજ અસીરાંને કફસ પર,
કર રહમ ગરીબોંકી ગરીબુલ વતની પર, વતની પર,
વતની પર.
મારા મુઝે ઉસને તેરે લબ યાદ દીલાકર,
સાબિત હે મેરા ખુન અકીકે યમની પર, યમની પર,
યમની પર.
કયા રૂત્બા મીલા ઉસકો **અમીર** અર્શપે પહોંચા,
સર જીસકા ઝુકા પાયે રસુલે મદની પર, મદની પર,
મદની પર.

ગઝલ–૧૫.

હે નુરે મોહમ્મદકી ઝલક રંગે ચમનમેં,
રાબેલમેં બેલેમેં ચંમેલીમેં સમનમેં.
ગર યેહી રહી આગ મોહબ્બતકી બદનમેં,
ઉડ જાઉંગા કાપુર લગાતેહી કફનમેં.
ઉસ રૂખરે આલમકે પસીનેકી ઝીયાસે,
બુ મુશકે ખુતનમેં હે ચમક લાલે યમનમેં.
એ–કસ હુમેં આજીઝ હું મદીનેમેં બુલાલો,
મર જાઉંગા ઘુંટ ઘુંટકે કહાં રંજો મેહનમેં.

ફર્યાદ હે ફર્યાદ હે અય દાવરે મેહશર,
ઝોહરાકા ચમન લુટ લીયા શામકે બનમેં,
અકબર હે મેરા નામ સના-ખાને નબી હું,
બુલબુલસા ચેહકતા હું ગુલીસ્તાને સહનમેં.

ગઝલ-૧૬.

અય પીરે મુગાં મુજકો અગર અપના કીયા ચાહે,
ભરભરકે દીયે-જા બસ સાગર જો દીયા ચાહે,
કયા ખુબ કરીશ્મા હે ઉસ સોઝે મોહબ્બતકા,
જલતા હે વોહ પરવાના જીસકો-કે દીયા ચાહે.
મય-ખાનયે મુરશીદસે પીપીકે મયે વહદત,
વોહ કામ કીયા ચાહે જીસકો-કે પીયા ચાહે,
સાકી તુ રંગીલા હે મુઝેભી તુ રંગ લાદે,
પીતેહી મીલે વોહ રંગ જો રંગ દીયા ચાહે.
જો ગરદીશે કિસમતસે વહશતસે ફટા દામન,
ઉસ ચાકે ગીરેબાંકો કીસ ઢબસે સીયા ચાહે.
મેંભી તો **ફરીદી**-હું સદકા મેરે મુરશીદકા,
કેહલાઉં સુહાગન મેં ગર આપ પીયા ચાહે.

ગઝલ-૧૭.

દસ્તે નાજુકમેં હિના મલકે દીખાતે ન-ચલો,
ઇસ બહાનેસે મેરા ખુન બહાતે ન-ચલો.
ક્યું જી ઉભરે હુયે જોબનપે દુપટટા કચસા,
યે છુપાનેકી નહીં ચીજ છુપાતે ન-ચલો.
ચોંક ઉઠું ન કહીં ફીતના રોજે મેહશર,
શોખ-દીદા ન-બનો ઠોકરેં ખાતે ન-ચલો.
ઉનસે કેહતી હે જવાની કે હયાકો ટાલો,
સાથ શરમીલી સહેલીકો બુલાતે ન-ચલો.
હઝરતે ઔાજબી સૈયદ હેં કોઇ ઓર નહીં,
રૂત્બયે આલે પયંબરકો ઘટાતે ન-ચલો.

ગઝલ-૧૮.

હુમ મર્દ હેં ઓર ઇશ્ક હે મરદાના હમારા,
મહબુબે ઇલાહીસે હે યારાના હમારા.
મેહશરમેં બચા-લેંગે નબી મુજકો યે કેહકર,
છેડો ન ઇસે યે તો હે દીવાના હમારા.
ક્યા અય ફલકે પીર તેરા ખૌફ કરેં હમ,
બાહેર તેરી ગરદીશસે હે કાશાના હમારા.
ક્યું સાકીયે ગરદું તુ મેરી કરતા હે હાબવત.

તુઝસે ન-ભરા જાયેગા પયમાના હમારા.
આકા હે નબી ઓર અલી અપના હે મવલા,
મીલતા હુવા સલમાનસે હે અફસાના હમારા.
કુંદન હે વોહી કેસરી જો ખાકમેં દમકે,
ઈસ વાસતે હે ભેસ ફકીરાના હમારા.

ગઝલ-૧૯.

ઈલાહી શાહીદે કુદરતકા મતવાલા મુઝે કરદે,
મયે ઈરફાને વહદત શીશાયે દીલમેં મેરે ભરદે.
લગા વોહ નુરકા સુરમા મેરી ચશમે બસીરતમેં,
કે જીસસે દુર હો-જાયેં કસાફતકે સભી પરદે.
ઈલાહી કર અતા વોહ દીલ મુઝે જીસમેં તેરી ધુન હો,
ફકત એક તેરાહી સૌદા હો યા રબ જીસમેં વોહ સરદે.
તેરે બંદે ઝમાનેસે હેં મુસ્તગની તેરે હોકર,
શેહન-શાહોંસે બેહતર હેં તેરી દરગાહકે બરદે.
હવસ જબતક હે બાકી ગંજે કારૂંભી નહીં કાફી,
જો દૌલતસે કિનાઅતકી હો પુર વોહ દીલ તવંગર દે.
અતા આસાનીયાં કર રહ-રવે સહે હિદાયતકો,
ભટકતા હો જો દશ્તે ગુમ-રહીમેં ઉસકો રહબર દે.
યેહી એક ઈલતીજા સીદ્દીકી-યે ખસ્તાકી હે મવલા,
બુરા દીલ હો તો અચ્છા દે જો અચ્છા હો તો બેહતર દે.

ગઝલ-૨૦.

ઓ લા-મકાન વાલે અપના પતા બતા-જા,
આંખેં તરસ રહી હેં જલવા જરા દીખા-જા.
મેં ઢુંડતા હું તુઝકો દીવાના-વાર હર સુ,
ઓ શાહીદે હકીકી સુરત મુઝે દીખા-જા.
દીલકો હે ચાહ તેરી આંખોંકો શૌક તેરા,
આ દીલમેં મેરે આજા ઓર આંખમેં સમા-જા.
ઘંઘોર છા-રહી હેં ગફલતકી કયા ઘટાયેં,
તુ અબ્ર બનકે આજા છીંટા કોઇ લગા-જા.
પ-તેમેં રંગ જીસકા ઓર ગુલમેં જીસકી બુ હે,
અય ઇંદલીબે શયદા ઉસકા પતા બતા-જા.
નય-રંગીયે જહાંસે ઘબરા રહા હે **સાબિર**,
યકરંગ ઉસકો કરદે નકશે દુઇ મીટા-જા.

ગઝલ-૨૧.

રસુલે હાશીમી મુમતાજ હેં યું સબ રસુલોં-મેં,
કે જયસે હે ગુલાબ અફઝલ ઝમાને-ભરકે પુલોં-મેં.
ખડે હેં દસ્ત બસ્તા એકહી સફમેં શાહો ખાદીમ,
ઉસુલે મિલ્લતે અહમદ હે બડકર સબ ઉસુલોં-મેં.

ઝબાને મુસતફા થી તરજુમાને ગુફતયે દાવર,
અસર હે ઉનકે જુમલોંમેં તો દર્દ હે ઉનકે મકોલોં-મેં.
પયંબરકે નવાસે થે ખુદાકે લાડલે કયસે,
કે આ આ-કર ઝુલાતે થે ફરીશતે ઉનકો ઝુલોં-મેં.
ગયા મેં બાગમેં જબ યે સુનાયા મેંને બુલબુલકો,
પસીના હે નબીકા ગુલ ન-કયું ખુશબુ-હો પુલોં-મેં.
સુનાયે મુસતફાને કૌસરીકો કયા કીયા નામી,
હુવા હે કોલેજો-મેં જીક ચરચા હે સ્કુલોં-મેં.

ગઝલ-૨૨.

ન તનકી સુધ બુધ ન જાંકી પરવા, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે,
હવાસ કાયેમ ન-હોશ બર જા, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.
ખરાબ ખસ્તા જલીલો રૂસવા, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.
હુવા જો તકદીરકા થા લીખ્ખા, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.
હુયે હેં બે-ઝાર અપને જીસે, યે હાલ દીલકા કહેં કીસીસે,

રહી ન જીનેકી અબ તમન્ના, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.
અનીસ હસરત જલીસ અરમાં, રફીક ફુરકત શફીક હિરમાં,
બ-દીદે ગીરીયાં બ-દીલ તમન્ના, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.
મેરે જનાઝેકો અય અઝીઝો દરે સીતમ-ગર પે યે રખકે કેહુના,
તુમ્હારી ફુરકતને ઉનકો મારા, ન તુમપે મરતે
ન અયસે હોતે.

ગઝલ—૨૩.

અજ દર્દ બે-કરારમ ફર્યાદ-રસ ઇલાહી,
કસ નીસ્ત જુઝ તુ યારમ ફર્યાદ-રસ ઇલાહી.
મીસકીન દર્દ-મંદમ શોરીદા ચું સીપન્દમ,
ગયેર અજ તુ દીલ ન બંદમ ફર્યાદ-રસ ઇલાહી.
શબહા બસે તપીદમ ગમહા બસે કશીદમ,
અકનું બજાં રસીદમ ફર્યાદ-રસ ઇલાહી.
બીમાર ના-તવાનમ બર લબ રસીદા જાનમ,
જુઝ તુ દીગર ન-દાનમ ફર્યાદ-રસ ઇલાહી.
તલખ અસ્ત જીંદગાની ઝેહરમ શુદા જવાની,
તદબીરહા તુ દાની ફર્યાદ-રસ ઇલાહી.

દીદમ બસે બલાહા કરદમ બસે ખતાહા,
બર નફ્સ ખુદ જફાહા ક્યોંદ-રસ ઇલાહી.

ગઝલ-૨૪.

દીલ મેરા બન્દયે તસલીમો રઝા હો-જાયે.
યા ઈલાહી મેરી મકબુલ દુઆ હો-જાયે,
યેહી ખાહીશ યેહી અરમાન યેહી હસરત હે,
મેરી હસ્તી તેરી ઉલફતમેં ફના હો-જાયે,
કયેસકી તરેહ ભટકતા ન-ફીરૂં જંગલમેં,
યાદ મંઝીલકી મેરી રાહ-નુમા હો-જાયે.
લુત્ફ ઈસ રાહકા નાસેહ કોઇ મુઝસે પુછે,
શાહભી હો-તો મોહબ્બતમેં ગદા હો-જાયે,
અય ફલક કયા તેરે નજદીક યેહી હે ઇનસાફ,
હમ તરસતે રહેં ગયરોંકા ભલા હો-જાયે.
ફીર તો જીનેકા મઝાહી ન-રહે દુન્યામેં,
આપકી યાદ જો હાતીફસે જુદા હો-જાયે.

ગઝલ-૨૫.

ખુબી જો દીદયે દીલમેં ફીઝા મદીને-કી,
નસીમે ખુલ્દકો સમઝા હવા મદીને-કી,

ખઝાના માઅરેફતકા દફન હે મદીનેમેં,
ખુદાકા ગંજ હે દૌલત-સરા મદીને-કી.
હસનકો સબ્ઝ તો રંગત મીલી હુસેનકો સુર્ખ,
બટી નવાસોંમેં કયસી હીના મદીને-કી,
જુદા હો દીલ મેરે સીનેસે કુછ નહીં પરવા,
પર આરઝુ નહો દીલસે જુદા મદીને-કી.
તમામ જુર્મ મઆસીકે હોં મર્ઝ ઝાઇલ,
મીલે જરાભી જો ખાકે-શીફા મદીને-કી.
મુકદ-દમ આપકા હે નુર સારે આલમ પર,
હુઈ હે અર્શસે પેહલે બિના મદીને-કી
કમાલ હિન્દમેં દીલ તંગ હો-રહા હે અમીર,
દીખા-દે વુસઅત અય બા-ખુદા મદીનેકી.

ગઝલ-૨૬.

દીલ લે-ગયા હમારા દીલદાર હંસતે હંસતે,
કયા કામ કર ગયા વોહ યાર હંસતે હંસતે.
યારો જરા ચલો તુમ લાવેં ઉસે મનાકર,
વોહ હો-ગયા હે હમસે બે-ઝાર હંસતે હંસતે.
મજલીસમેં આશીકોંકે અબરૂ તેરીકો દેખું,
આપસમેં ચલ રહી હે તલવાર હંસતે હંસતે.

યારો સહેલ સમઝો તુમ હાલ ના-તવાંકા,
અયસા નહો મરે યેહ બીમાર હંસતે હંસતે,
ગર શૌક દીદકા હે પહોંચેંગે ઉસકે ઘર તક,
દેખેંગે હમ મુસાફીર દીદાર હંસતે હંસતે.

ગઝલ-૨૭.

મુબારક હેં મીલા હે જીસકો બિસ્મીલ્લાહ-કા સેહરા,
વોહ ઉંચા સર હે જીસપર હે ફના-ફીલ્લાહ-કા સેહરા.
શરફ અયસા નુબુવ્વતકા મોહંમદકો દીયા હકને,
કે ભેજા ગુંધકર સચ્ચા કલામુલ્લાહ-કા સેહરા.
અજબ અંદાજસે આએંગે મેહશરમેં ગુલામ ઉનકે,
સરોં-પર તાજ રૌશન ઔર અતી-ઉલ્લાહ-કા સેહરા.
નફી ઈસબાતકે સબ ગુલ ખીલાયે એક કલમેસે,
જો બાંધા લા-ઈલાહ કેહકે ઈલ-લલ્લાહ-કા સેહરા.
મોહંમદકી મોહબ્બતકે સબબ ઉનકે ગુલામોંકો,
ખુદાને ખુદ દીયા હે કુમ બે-ઇજનીલ્લાહ-કા સેહરા.
મીલેગા અય સૈયદ અબ રોજે મેહશરમેં તુમ્હેં હકસે,
ચમકતા જગ-મગાતા તાજ સલ-લલ્લાહ-કા સેહરા.

ગઝલ—૨૮.

વોહ નુરે જાતે રબ્બી કીસ કીસ અદામેં આયા,
અહમદકા મીમ બનકર સલ્લે-અલામેં આયા.
અહમદ બને મોહંમદ મહમુદ ઔર હામીદ,
બનકર શફીએ મેહશર રોજે જઝામેં આયા.
અહમદકો દી તસલ્લી લા-તક-નતુ સુનાયા,
ઉન્મતકી કી તશફ્ફી મુશ્કીલ-કુશામેં આયા.
અહમદકા આબ્ર ઉઠકર બરસા ઉમંડ ઉમંડ-કર,
વોહ તો રાત બનકર કાલી ઘટામેં આયા.
પીપીકે પાક હોકર ઝમ ઝમકે જામ પયહુમ,
ચલ ચલ હરએક સોફીન ફીર આપની જામેં આયા.
લયલામેં નાઝ હોકર મજનુંમેં ઈશ્ક બનકર,
યુસુફમેં ઈશ્ક બનકર ઝુલફે દોતામેં આયા.

ગઝલ—૨૯.

તેરા દરબાર શાહાના રીફાઈ પીર નુરૂદ્દીન,
મેરી સુરત ફકીરાના રીફાઈ પીર નુરૂદ્દીન.
ખ્યાલે માઅરેફત તેરા પરી બન બનકે આતા હે,
હુવા હું તુમપે દીવાના રીફાઈ પીર નુરૂદ્દીન.

બુઝાદો તીશનગી મેરી પીલાદો આજ તો ભરકર,
મયે વહદતકા પયમાના રીફાઇ પીર નુરૂદ્દીન.
શરાબે માઅરેફત-સે ઝુમતે હેં મસ્ત હોહો-કર,
અજબ તેરા હે મયખાના રીફાઇ પીર નુરૂદ્દીન.
મયે વહદત પીલાઈ તુમને અહલે ઇરફાંકો,
હુમેંભી કરદો મસ્તાના રીફાઈ પીર નુરૂદ્દીન.
સૈયદ મઝલુમકો દુન્યાકે ઝગડોંસે રીહાઇ દો,
સુનો ઉસકાભી અફસાના રીફાઇ પીર નુરૂદ્દીન.

ગઝલ-૩૦.

ફીરાકે જાનાંમેં હુમને સાકી લહુ પીયા હે શરાબ કરકે,
તપે અલમને જીગરકો ભુના તો ખાયા હુમને કબાબ કરકે
નયા કરીશ્મા નઇ અદા હે ગઝબ હેં વોહ ફિત્ના-ગરકે ગમઝે,
જરા જો રૂખસે નિકાબ સરકા તો મારડાલા હિજાબ કરકે.
મેરે જનાઝેપે મેરા કાતીલ નમાઝ પરહ-કર યેહ કેહ રહા હે,
લે અબ તો સરસે અજાબ ઉતરા ચલા-હું કારે સવાબ કરકે.
ન-ફુલ બુલબુલ ખુશીમેં હરગીઝ જો ગુલકે ફુલા નહીં સમાયા,
ગયા વોહ અત્તારકી દુકાં-પર તો બેચા ઉસને ગુલાબ કરકે.
ફકીર મીસ્કીં ગદા ભીકારી કહાં થે અયસે નસીબ મેરે,
જહે મુકદ્દ-દર પુકારતે હેં વોહ મુજકો આલી જનાબ કરકે.

ગઝલ–૩૧.

સોતા હે ગલે લગકે જો વોહ યાર પલંગ પર,
ક્યા નાઝો અદાસે,
આતી હે લપટ પુલોંકી મેહકાર પલંગ પર,
ઉસ બંદે કબાસે.
હે સુર્ખ જો પોશાક તો ઉસ ગોરે બદન પર,
સજતી હે સજાવટ,
રખતા હે અજબ તરેહ કર ગુલસા પલંગ પર,
આંચલકી જીલાસે,
સાકી મેં તેરે સદકે જરા જામકો ભરદે,
જો શૌક સીવા હો.
જો સાથ રહું યારકે શરસાર પલંગ પર,
સર મસ્ત નશેસે.
હે આરઝુ દીલકી જો વોહ આગોશમેં આવે,
ખાહીશ હે મેરી યેહ.
સો–જાવે તો જાઉં મેં બલહાર પલંગ પર,
મિન્નત હે ખુદાસે.
રંગીની તેરે શેઅરકી સુન સુનકે હંસીં અબ,
મુશતાક હુવા દીલ,
તુ ખુશ રહે ઓર પાસ હો દીલદાર પલંગ પર,
હર રોજ રઝાસે.

ગઝલ-૩૨.

મુઝે હશ્રમેં બખ્શવાયે બનેગી,
યે બીગડી તુમ્હારે બનાયે બનેગી.
બ-જુઝ દીદ હરગીઝ ન-માનેંગી આંખેં,
તુમ્હેં અપના જલવા દીખાયે બનેગી.
જો આયેગી મેહશરકી નૌબત તો ઉનકો,
શફાઅતકા ડંકા બજાયે બનેગી.
બુરા યા ભલા હું મગર આપકા હું,
મેરે હાલ પર રહમ ખાયે બનેગી.
છુપેગા ન યું તો કભી મેહરે મેહશર,
તુમ્હેં રૂખસે પરદા ઉઠાયે બનેગી.
સરે કૌસર અય કયેફ મુઝ બાદા-કશકો,
ઉન્હેં રહમ ખાકર બુલાયે બનેગી,

ગઝલ-૩૩.

જબ વોહ માહે અરબ અશ્રપુલ-અંબીયા, રૂખે તાબાંસે
પરદા ઉઠાને લગા,
દુર ઝુલમત હુઇ હુવા રૌશન જહાં, હર તરફ જલ્વયે
હક દીખાને લગા.

ફીર તો ચારોં તરફસે યે આઈ સદા, આજ પયદા
હુયે અહમદે મુસ્તફા,
કુફ્ર બાતીલ હુવા દીન રોશન હુવા, સીક્કયે ઈસ્લામ
સબ પર જમાને લગા.
બહુરે ગમમેં હુયે ગર્ક સબ બાદશાહ, કાખ કિસરાકા હય-
બતસે ગીરને લગા,
ચાર જાનીબસે કલમેકી આઇ સદા, લબે મોઅજીઝા
જીસદમ હીલાને લગા.
જોકે સુખા શજર થા વોહ સબ ફુલ ગયા, ખુશબુ આને લગી
સબ ચમન ખીલ-ગયા,
સહુને ગુલશનમેં બુલબુલકી હે ચેહ-ચહા, યું હરએક
જાનવર ગુલ મચાને લગા.
આગ ફારસકી એક દમ સભી બુઝ ગઈ, જીતની રસમેં
કુફ્ર થીં દુર કી,
જબસે જગને લગી વોહ શમેઅ નુરકી, મીસ્લ પરવાના
સબકો જલાને લગા.
તેરે **નાકીસકી** હે બસ યેહી ઇલ્તીજા, સુનકે જલદી હો
પુરી બ-રાહે ખુદા,
ઈસ હીંદસે સુયે મદીના બુલા, વર ન તસકીન દે
દીલ ઠીકાને લગા.

ગઝલ–૩૪.

ફીરાકે દુરીમેં તડપું શાહા, બતાઓ મેં દીલ–ફીગાર
કબ–તક,
રહે તપીદા ખ્યાલ આબરૂમેં, યે દીલે બે–કરાર કબ–તક.
ન ખાઓ ખુર હે ફિરાકે શાહમેં, હે આગસી લગી તન
બદનમેં,
અજલ જો આના હે જલ્દ આજા, કરૂં મેં અબ ઇંતેઝાર
કબ–તક.
ઉડાયે ફીરતી હે ખાક મેરી, પસે ફના દશ્તે હીન્દ–હીમેં,
મેરી તરફસે રહેગા દીલમેં, સબા યે તેરે ગુબાર કબતક.
દીખાદે અબ ખાબ–હીમેં જલવા, હું બર્ક–સા મુઝતરીબ
મેં શાહા,
ન તાબે ઝબ્ત અબ રહી હે બાકી, રહે યે ચશ્મ
અશ્ક–બાર કબ–તક.
કભી તો બખ્ત અપના હોગા યાવર, જો ગુલશને
તીબા જાના હોગા,
ફીરાયેગી દર બદર પરેશાં, યે ગરદીશે રોજગાર કબતક.
ખુદારા અબ તો બુલાઈ–યેગા, રૂખે મુનવ્વર દીખાઇયેગા,
મુસીબતેં હીજ્રકી ઉઠાયે ભલા, શયદા યે જાને–જાર કબ–તક.

ગઝલ-૩૫.

જો હેં ઉલફતમેં કામીલ ઉનકી સુરત અયસી હોતી હે,
તુમ્હારે આશીકે સાદીકકી સુરત અયસી હોતી હે.
ખુદાઈ *શેફતા તો કયા ખુદા હે શેફતા ઉનકા,
યે કેહદો હુસ્ને યુસુફસે કે સુરત અયસી હોતી હે.
ન-ભુલે વોહ કીસી હાલતમેં અપની ઉમ્મતે આસી,
ઇનાયત ઇસકો કેહતે હેં ઇનાયત અયસી હોતી હે.
ખુદાકો ઉમ્મતે મહબુબભી મહબુબ હદકી હે,
મોહબ્બત ઇસકો કેહતે હેં ઈનાયત અયસી હોતી હે.
મયે ઇશ્કે નબી પીપીકે મેં અય કુયેફ કેહતા હું,
કે અય રીંદો શરાબે પાકો તીનત અયસી હોતી હે.

ગઝલ-૩૬.

વોહ મોંહસે મેરે નીકલે બાત, યા મહબુબે સુબહાની,
બરાયે કાઝી ઉલ-હાજાત, યા મહબુબે સુબહાની.
કરમસે તેરે હર મુશ્કીલ મેરી આસાન હોતી હે,
પરહા કરતા હું-મેં દીન રાત, યા મહબુબે સુબહાની.
હસબ હે આપકા અછ્છા નસબ હે આપકા અછ્છા,
કે હો તુમ સૈયદુસ-સાદાત, યા મહબુબે સુબહાની.

તેરા ફઝલો કરમ હે રોજે મેહશર વર ન યાં કયા હે,
ઇબાદત હે ન કુછ હે તાઅત, યા મહબુબે સુબહાની.
ગઝબ હે આપકા કેહલાઉં ઓર અફકારે દુન્યાસે,
રહું રંજુર મેં હયહાત, યા મહબુબે સુબહાની.
વસીલા અપની બખશીશકા **ઝહીરી** જાનતા *હે,
લીખે જો ચંદ યે અબયાત, યા મહબુબે સુબહાની.

ગઝલ–૩૭.

નશાં પાયા તુમ્હારા હમને ખુદ બે-નશાં હોકર,
કે ગો હરજાઈ રેહતે હો મગર સબસે નુમાં હોકર.
છુપે હો કયા પહોંચ જાઇંગે વાંભી ઢુંડને-વાલે,
અબસ ઇતરા રહે હો તુમ મકીને લા-મકાં હોકર.
જો છુપના થા તો હર શયમેં ઝુહુર અપના દીખાયા કયું,
તુમ્હેં દેખા હે હમને આશીકે રૂયે બુતાં હોકર,
તસદદુક ઈસ હયાકે સામને આનેસે શરમાના,
મગર રેહના સદા ઇસ ખાકકે પુતલેમેં જાં હોકર,
છુપા સકતા નહીં **મુખતાર** રાઝે ઈશ્કકો દમભર,
બહોત હે પેટકા હલકા કીસીકા રાઝદાં હોકર.

ગઝલ–૩૮.

મતલબ નહીં હે બાગે જીનાંકે હુસુલસે,
મુઝકો ખુદા મીલાયે ખુદાકે રસુલસે.
યા રબ તેરે હબીબકે દરપર મેં મરમીટું,
પાયે શરફ હુઆ મેરી બાબે કુબુલસે,
મેરી જબીં હો ઓર તેરા સંગે આસતાં,
તકદીરકી [જીલા હો તેરી ખાકો ધુલસે.
ઈમાન જીસકો કેહતે હેં હે ઇશ્કે મુસતફા,
મતલબ નહીં હે મુઝકો ફુરો વ ઉસુલસે.
ગશ ખાકે જબ ગીરા તો મેં પહોંચા હુઝુર તક,
હાથ આ–ગયા હે બામે તરકકી નુઝુલસે.
મગમુમ હું મેં બાગે રિસાલતકા ઇંદલીબ,
દીવાન સજાઉં નાઅતે પયંગરકે ફુલસે.

ગઝલ–૩૯.

દીલમેં ખ્યાલે દુશ્મન અય જાન રેહ ન–જાયે,
યાને ખુદાકે ઘરમેં શયતાન રેહ ન–જાયે.
કાઅબેસે કયું બુતોંકો ઝાહીદ નીકાલતા હે,
યે ખાનયે ખુદા હે વીરાન રેહ ન–જાયે.

આઈંદા કત્લ કરના પામાલ લાશ કરકે,
કાતીલકા કોઇ મેરે અરમાન રેહ ન-જાયે.
હમકો તો હે મીટાયા અય આસમાન તુને,
દુશ્મન કીભી હમેશા યેહ શાન રેહ ન-જાયે.
ગુમનામ કી દુઆ હે સુબ્હો શામ યા રબ,
તેરે સીવા કીસીકા એહસાન રેહ ન-જાયે.

ગઝલ-૪૦.

ચલો દેખો મદીનેમેં કે વોહ સરકાર કયસી હે,
વહાં ફરહત હે કયસી શૈનકે દરબાર કયસી હે.
ઉડાકર સર લઇનોંકે કહા કુશતોંકે પુશતોંસે,
કહો કયું ઝુલ-ફીકારે હયદરે કરરાર કયસી હે,
ખુલે જાતે હેં મેરે અયેબ હંગામા હે મેહશરકા,
દીખાદે શાને સત્તારી મેરે સત્તાર કયસી હે,
ચલે જન્નતકો જબ આસી કહા શાને કરીમીને,
ગુનેહ-ગારો કહો કયું રહમતે ગફફાર કયસી હે.
નહીં ગો પાસ મેરે કુછ મગર કયા ખૌફ હે મુજકો,
કુશાં દીલમેં મેરે યાદે શહે અબરાર કયસી હે.

ગઝલ-૪૧.

તેરે શૈઝેપે થા શાહે ઉમમ જાને હુઝીં નીકલી,
હુજારોં નાઝ કરતી અપની જાને નાઝનીં નીકલી.
વોહ શાને કીબ્રીયા નીકલી યે શાને મુરસલીં નીકલી,
શરફમેં કાઅબેસે બઢકર મદીનેકી જમીં નીકલી.
જલાકર ખાક કરદેગી તુઝે યે ગરદીશે ગરદું,
નબીકે હીજ્રમેં મોંહુસે જો આહે આતશીં નીકલી.
કુછ અયસી શાનસે મહબુબે હક આયે સુયે જન્નત,
ઝબાંસે હુરો ગીલમાંકે સદાયે આફરીં નીકલી.
કલીમ અછછે ખીલાયે તુમને જૌહર નાઅતે અહમદમેં,
ઝબાંસે હર સુખનદાં-કે સદાયે આફરીં નીકલી.

ગઝલ-૪૨.

તસવ્વુરમેં હે જબસે રૂયે મોહંમદ,
મુઝે રેહતી હે જીસ્તજુ-યે મોહંમદ.
લગાયેં બ-સદ શૌક આંખોંમેં ઉસકો,
મીલે ગર હમેં ખાકે કુયે મોહંમદ,
મુબારક હો ઝાહીદકો ફીરદોસે રીઝવાં,
ફીદા મેં હું ઔર હો યે કુયે મોહંમદ.

શહનશાહે આલમ શફીએ કયામત,
ઝહે ઇજ્જતો આબરૂયે મોહંમદ.
બહોત દીલ હે બે-તાબ ફુરકતમેં ઉનકી,
દીખાદે ખુદા જલ્દ રૂયે મોહંમદ.
તમન્નાયે હયરાં યેહી હે ઇલાહી,
રહે રોઝો શબ જુસ્તજુ-યે મોહંમદ.

ગઝલ-૪૩.

શકીલ તુમ હો હસીં તુમ હો નાઝનીં તુમ હો,
જો મુઝસે પુછો તો દુન્યામેં બસ તુમહીં તુમ હો.
ખુદાકી શાન ફીરે હમ ખાક છાનતે બરસોં,
તુમ્હેં જો દેખા તો શાહ રગ-સેભી કરીં તુમ હો.
યે ઘર તુમ્હારા હે સુરત જરા તો દીખલા-દો,
હમારે ખાનયે દીલમેં અગર મકીં તુમ હો.
મુઝે હે નાઝ કે મેં બાબતકા સુલેમાં હું,
જો ખાતીમે દીલકે અગર નગીં તુમ હો.
અઝીઝ રાઝે મોહબ્બત ખુલે ન ગયરોં પર,
ખુદાકે ફઝલસે જબ ઇતને દુરબીં તુમ હો.

ગઝલ-૪૪.

આજ વોહ રૂઠ ગયે હમસે મનાયેં ક્યુંકર,
નહીં આતે નહીં આતે ઉન્હેં લાયેં ક્યુંકર,
જબ મેં ઉઠતા હું તો સીનેસે લીપટ જાતે હેં,
કીસકા દીલ લાયેં ઉન્હેં છોડકે જાયે ક્યુંકર.
મેરે દુશ્મન ઉન્હેં હર રોજ બતા દેતે હેં,
વોહ નહીં જાનતે કરતે હેં જફાયેં ક્યુંકર.
આહકી હમકો ઇજાઝત હે ન ફર્યાદકી હે,
જો કુછ ઇસ દીલપે ગુજરતી હે સુનાયેં ક્યુંકર.
રાઝે ઉલફત તો છુપા-લેં કોઈ દુશ્વાર નહીં,
પ્યારકી આંખકો લેકીન વોહ છુપાયેં ક્યુંકર.

ગઝલ-૪૫.

તેરા જલવા હે આંખોંમેં નિગાહોંસે નીહાં તુ હે,
મેરા દીલ અર્શ હે તેરા જહાં દેખો વહાં તુ હે.
હરમમેં તેરી શોહરત હે સનમમેં તેરી સુરત હે,
કહે કીસ તરેહસે કોઇ યહાં તુ હે વહાં તુ હે.
શજરમેં ગુન્ચા વ ગુલમેં પુગાંમેં આહે બુલબુલમેં,
નજરમેં દીલમેં પીન્હાં હે રગો પયમેં નીહાં તુ હે.

યે દીલ હે ઢુંડતા તુઝકો જીગર હે પુછતા તુઝકો,
તુ બાતીન હે તુ ઝાહીર હે મકીને લા-મકાં તુ હે.
કહીં કતરા કહીં દરીયા કહીં ગુલશન કહીં સહરા,
કહીં વહદત કહીં કસરત અજબ રાઝે નીહાં તુ હે.
ઝમાના તેરા શયદા હે ફીદાયે રૂયે ઝેબા હે,
યે બંદા તેરા **શયદા** હે બજા જાને જહાં તુ હે.

ગઝલ-૪૬.

ખુદરા બ-કુયે જાનાં ખસ્તા ખરાબ દીદમ,
માઅશુક રાઝે આશીક અંદર હિજાબ દીદમ.
તીરે નઝર તુ મારા મજરૂહ સીના કરદી,
કજ આહે સોઝે આતશ દીલરા કબાબ દીદમ.
દીલે મન અઝીં બ-હયરત જલવા કુની બ-દીગર,
મહરૂમ શુદ બ-દીદાર બર રૂ નિકાબ દીદમ.
બર હુસ્ને ખીશ અય જાં અઝ મન મકુન તકબ્બુર,
બાશદ કે ચંદ રોઝા હુસ્નો શબાબ દીદમ.
પરવાના ઇશ્ક દારદ બર રૂયે શમઆ રૌશન,
બુલબુલ ફીદાઇ અઝ જાં બર રૂ ગુલાબ દીદમ.
શાહીદ કે દીલ ચે બંદી અંદર સરાયે ફાની,
ઉમરે ચુનીં બ-દરીયા મીસલે હુબાબ દીદમ.

ગઝલ—૪૭.

આંખોંવાલા તેરે જોબનકા તમાશા દેખે,
દીદયે કુરકો કયા આયે નઝર કયા દેખે.
તુઝકો દેખે કે તેરા નાઝો કરીશમા દેખે,
યાર યે દીદયે હયરત—ઝદા કયા કયા દેખે.
રૂખે રંગીન તેરા જો અય ગુલે રાઅના દેખે,
ફીર ન ગુલશનકી તરફ બુલબુલે શયદા દેખે.
આંખ જબ બંદ કરે યારકા જલવા દેખે,
વોહી પ્યાસા રહે જો ખાબમેં દરીયા દેખે.
ચશમે મજનુંસે અગર પરદયે ગફલત ઉઠ જાયે,
અપને દીલમેં વોહ જમાલે રૂખે લયલા દેખે.

ગઝલ—૪૮.

જીસકા હામી અહમદે મુખતાર હે,
ઉસકા બેડા દો—જહાંમેં પાર હે.
ક્યા કરૂંગા હુરકા મેં અય ખુદા,
દીલ તો ઉસકા તાલીબે દીદાર હે.
ચાર છે બોસેહી હમકો દીજીયે,
વસ્લસે ગર આપકો ઇનકાર હે.

ખુલ્દ હો તુઝકો મુબારક ઝાહીદા,
અપના મસકન કુચયે દીલદાર હે.
મસજીદો મંદરસે કયા હયરાંકો કામ,
નશ્શયે ઉલફતમેં વોહ સરશાર હે.

ગઝલ–૪૯.

જો સૌદા ઈશ્કકા ચાહે ખરીદારે મોહંમદ હો.
જો દીલ પેહલુમેં રખતા હે તો બીમારે મોહંમદ હો,
તુઝે દરકાર હે અય દીલ જો લજ્જત જામે કૌસરકી.
શરાબે ઈશ્કે અહમદ પીકે સરશારે મોહંમદ હો.
શરાબે ઈશ્ક પીનેસે મુઝે ઈનકાર કયા સાકી,
ઝીયાયે માહે બતહા હો જો ગુલઝારે મોહંમદ હો,
દીલો જાંસે મેં હો–જાઉં અસીરે ઉલફતે અહમદ.
જુદાઈસે તડપ કર હીંદમેં બે–હોશ હો–જાઉં,
જબ આઉં આપ મેં યા રબ તો દરબારે મોહંમદ હો,
તડપ જાતા હે દીલ બાસીત ખ્યાલે રૂયે અનવરસે.
તમન્ના હે ઈન આંખોંકી કે દીદારે મોહંમદ હો.

ગઝલ–૫૦.

દુઈકા જબ ઉઠા પરદા અજબ યે માજરા દેખા,
જીસે બંદા મેં કેહતા થા કોઈ મેંને ખુદા દેખા.

કોઈ પુછે જો મુઝસે ઈશ્ક-બાઝીમેં હે કયા દેખા,
તો કેહદે અરે ગાફીલ ખુદા દેખા તો કયા દેખા.
જો કાઅબા દેખ આયા તુ તો ફીર કયા હો-ગયા ઝાહીદ,
અગર ઉસકો ન દેખા ઓર કુછ દેખા તો કયા દેખા.
નહીં દેખા નમાઝોંમેં તેરી હમને નહીં દેખા,
જો હમને ઈશ્ક-બાઝીમેં અય ઝાહીદા દેખા.
હરમમેં દેરમેં મસજીદમેં બુત-ખાનેમેં અય ઝાહીદ,
ઉસીકા તઝકેરા પાયા વોહી જલવા-નુમા દેખા.
ઈધર શોરે અઝાં હે ઓર ઉધર નાકુસકી ધુન હે,
કહીં દેખા ઉસે મોમીન કહીં કાફીર બના દેખા.
કિનાઅત લાઝીમી હે તાલીબે પુકરાકો અય મુસા,
તુઝે તો મુબતીલા હીરસો હવામેં-હી સીવા દેખા.

ગઝલ-પ૧.

મેરા મદીનેમેં યા રબ મુકામ હો-જાયે,
વહીંપે ઉમરે દો-રોઝા તમામ હો-જાયે.
તેરી જનાબે મુકદ્દસમેં સરવરે આલમ,
કુબુલ મેરા દુરૂદો સલામ હો-જાયે.
જો જાન જાયે શહીદીકી તેરે રૌઝે પર,
તો આશીકાને મોહંમદમેં નામ હો-જાયે.
યે આરઝુ હે કે એકબાર ઝીંદગાનીમેં;

દરે હુઝુરપે હાઝીર ગુલામ હો-જાયે.
ખુદાકે વાસ્તે અબ તો નિગાહે લુત્ફો કરમ,
ઇધર ભી અય શહે-વાલા મુકામ હો-જાયે.
ઝબાંસે કેહતા હું મેં લા ઈલાહા ઇલ-લલ્લાહ.
કરમ કરીમ ઈલાહી તેરા તમામ હો-જાયે,

ગઝલ-પર.

સાકીને મુજકો જામ ફનાકા પીલા દીયા,
જબ બે-ખુદી હુઇ તો ખુદીકો મીટા દીયા.
હયરતકી જા હે કયા મેં કહું અપની સર ગુજીશ્ત,
મરનેસે પેહલે મરનેકા કુચા દીખા દીયા.
દેખા જો ગઓરસે તો કહીં ગયરકા વુજુદ,
એક હર્ફ થા જો દીલસે દુઇકા મીટા દીયા,
કયુંકર રહે ન સામને તસવીરે યાર,
પરદા જો દરમ્યાંમેં પડા થા ઉઠા દીયા.
બેગુન ખુદાકી રાહપે કાયમ રહા મુદામ.
વહદતકા રાહ-નુમાને જો રસ્તા બતા દીયા.

ગઝલ-પ૩.

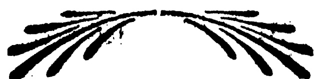
જબસે સુના હે હમને જીકરે જમાલ તેરા,
તડપા રહા હે દીલકો શોકે વિસાલ તેરા.

હર રંગમેં નિહાં હે તૌહીદે જાતે મુતલક,
અહનાસા એક હે યે વસફે જમાલ તેરા.
નેઅમત વોહ કોનસી હે બખશી નહીં જો હમકો,
હમપર બડા કરમ હે અય જુલ-જલાલ તેરા.
મેહફીલમેં બેઠતે હેં જબ મીલકે ચાર સુફી,
આતે હેં વજદમેં હમ સુન સુનકે હાલ તેરા.
ગો જાનતે હેં હમભી માઅનીયે નહનો અકરબ,
દુરીસે સખ્ત તર હે લેકીન વિસાલ તેરા.

ગઝલ-૫૪.

તેરા આંખોંમેં ફીરના દીલમેં યું મસ્તુર હોજાના,
હમારે સામને રેહકર હમીંસે દુર હો-જાના.
ઇલાહી અબ્દે ખાકી-મેં તેરા માઅમુર હોજાના,
અનલ-હકકી સદા બનકર દમે મનસુર હોજાના.
કરીશ્મે સુન ચુકે હેં હમ સદાયે લન-તરાનીકે,
તેરા મુસાફી ખાતીર નુરે શમેઅ તુર હોજાના.
ઇલાહી સીરરે મખફીકો અયાં કરકે માનુંગા,
મેરી કિસમતમેં લીખ્ખા હે અગર મનસુર હોજાના.
ન-પહોંચી કુનેહ તક તેરી ઈલાહી અકલ ઇનસાંકી,
નશાને અયેન ઈમાં હે મગર મજબુર હોજાના.

મુઝે પીરે તરીકતને બતાયા નુકતા યે બારીક,
ખુદાકો ઢુંઢના હે ગર તો ખુદીસે દુર હોજાના.



નાટકકે ઉરદુ ગાયન.



હીસ્સા દુસરા.



૫૫

યઝદાંકી રહે મેહરબાનીયાં.
કરમસે તેરે, આલમ હરદમ પાતા હે શાદમાનીયાં–યઝદાંકી.
તેરી સબસે આલા શાન, અય સુલતાન,
તુ લા–સાની, હે તુ ગ્યાની, જાવેદાની,
સબ હે ફાની, પહેછાનીયાં–યઝદાંકી.
આલમકા તુ પાલન–હારા, હીરદે અંદર આવે તુ પ્યારા.
અય ગુનીઓંમેં ગુની હે ન્યારા યઝદાંકી.

બરતર તેરી શાન, અય કાદીર સુબહાન,
તુ હે વાલા, સબસે આલા, ભેદોં વાલા, બારે તઆલા,
કુદરત વાલા–યઅદાંકી.

(ખુસરૂ હસીના)

૫૬

ક્યું તેરી રહમત સોતી હે એ કાદીર કુદરત વાલે,
લાચારોંકો દેતે હેં, જીલ્લત યે ઇજ્જત વાલે,
કોઇ નંગા કોઇ ભુકા, કોઇ હે લાચાર,
કોઈ ટુકડે ખાતીર ફીરતા કોઇ હે લાચાર,
કોઇ અયશો રાહતમેં હે, કોઈ હે બીમાર,
હરકી જાનીબ ધ્યાન રખો, સબ જુટા હે સંસાર–ક્યું.

(સિલ્વર કીંગ)

૫૭

મેરે જોબનપે લાલો જવાહીર જડે, જવાહીર જડેરે મોતી બડે.
પ્યારી સુરતીયા, મોહની સુરતીયા, નયનાંસે નયના મીલાયે મોરે,
બાંકા રંગીલા રસીલા જવાન, દીલો જાંસે કુરબાન હો પાઉં પડે,
ખિરામે નાજસે કબકે દરીભી શરમાયે, અદાયે હોશ–રૂબાસે
પરીભી શરમાયે.

જબીંપે ચુનકે ગર અફશાં નજર ફુલકપે કરૂં,
સિતારા ક્યા હે માહો મુશતરીભી શરમાયે,
જોબના હટીલે બડે મોંહ ચડે-મેરે જોબનપે.

(કીમતી આંસુ)

૫૮

કજરા રાખો છીપાઈ જમાના ખોટા—
કાહે પર પેહનું મેં હરી હરી ચુરીયાં,
કાહે પર કરૂં મેં સીનગાર, બાલમ મોરા છોટા—
કજરા દીયું તો કર કરે, સુરમા દીયો ન જાય,
જીન નયનનમેં પીયુ બસે, દુજો ના સમાય-જમાના.

(અજીતસિંહ)

૫૯

પરવરકો પાક જાન, શામો સહર લગા ધ્યાન,
નાથ વોહ દયા વાન, નિગાહ બાન-પરવરકો.
સુમિર સુમિર તુ હરનામ, સબ મતલબ લાવે બર.
નીતિમાન, આલીશાન, કદરદાન-પરવરકો.
નગર, ડગર, શહર, ગામ મેં નાઝીમકો ઢુંઢું,
આ, તુ, ઓ નેક જાત, માન, માન, માન,--પરવરકો.

(નિગાહે ગફલત)

૬૦

ગુલ મત કાટ અય બાગબાં ગુંચે ગુલકો હંસને દે,
મય હું ગરીબ બુલબુલ મેરા ઈસ ગુંચેમેં ઘર બસને દે-
જીન કલીયનકો તોડે હે, બડે કઠનસે હેં પાલી,
સયર કીજે ખીલેંગે પુલ, ઝુકેંગી સબ ડાલી,
ઝુંઝલાકે બોલી બુલબુલ, કયા તુહી નયા હે માલી,
કે જીનકી તુ ઇતની કરતા હે રખવાલી,
મના મતકર બીછાકર દામ, જો આવે ઉસકો ફંસનેદે-ગુલ.
સભી કયારીયાં ભરેંગી જલસે, પુવ્વારે ઉડેંગે બાગે ચમનમેં,
અમનસે મઝા બુલબુલમેં લુટેંગી, બીરહા નાજની ચટકેગી દીલસે,
મના મતકર ડસને દે, મેરા ઇસ ગુંચેમેં ઘર બસનેદે-મેં હું.

૬૧

તોરી બાંકી નજરીયા જાદુ ભરી,
મોરે પ્યારે સાંવરીયા જાદુ ભરી,
સાથ ઇસ દીલનેભી ન જીગરકે દીયે,
તેરી તેગે નજરને વોહ ચરકે દીયે,
તન હય પારા, મન હય પારા,
નયનોંસે સયનોંકા વોહ તીર પ્યારે તુને મારા,
લાગી કટારીયા જાદુ ભરી-તોરી બાંકી.

(શહીદે નાજ)

૬૨

કહીં લચકે ન કંવલી કમરીયા ઓ સુંદરીયા,
રખો નંનાસા જોબના આન્ચલકી આડમેં,
મારે ન કોઈ નજરીયા–કહીં લચકે.
છોડો ન મોકો ગુઇયાં સતાઓ,
જાઓ જાઓ જાઓ નહીં બનાઓ,
તુમ્હેં મીલે પીઆ જીઆ, નિડર હો ખુશી ન–માઓ,
પુરકતકો ટાલીયે, દીલકો સંભાલીયે,
મનકો બેહલાયેં, દીલ બરીયાં, પરીયાં–કહીં લચકે.
(ખુને જીગર)

૬૩

મેરો સૈયાં ગુલાબકો પુલ, હમારો રંગ કેસરીયા,
ચુન ચુન કલીયોંમેં સેજ બીછાઈ,
મેરો લોટે ગુલાબકો પુલ, ઉડાવે રંગ કેસરીયા–મેરો.
ચંદનકી ચાદર ઓઢે મેરો બાલમ,
મેરો ઓઢે ગુલાબકો પુલ, રંમાડે રંગ કેસરીયા–મેરો.
પાન કપુરકે બીડે બનાઉં,
મેરો ચાબે ગુલાબકો પુલ, સુહાવે રંગ કેસરીયા–મેરો.
(ગૌતમ સારદા)

૬૪

મય તો તેરા હું આશીક તુ હે મેરી જાન,
મોસે કરો ન ગુલરૂપ છબીલી ગુમાન,
મોહે નાહી સતાઓ, છોડો મોરા ધ્યાન,
તોરા રૂખ હય યે ગોયા ગુલલાલા ખીલા,
તોરે કારે નયનોંમેં હય જાદુ ભરા,
ગુલરૂખ જાન સચ્ચે દીલસે હું તુજપે કુરબાન—મય તો.

(ઝુલ્મે ના—રવા)

૬૫

બોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં—
ખોલું કયા મેરી છોટીસી છતીયાં—બોલું.
ન ઘડી ચેન ઘડી રેન ચુમી ચુમી,
બદન સયનમાં દુખી કરડારી,
પકરી જુગલ કર, બસન અલગ કર,
ફી પરહરી ડર, છત અધરન પર—બોલું.
મરોર ડારે જોરસે મેરો કોમળ અંગ,
અયસે નિર્દય નાથકો સુપને કરૂં ન સંગ—બોલું,
ત્રાસ બઢયો તનમેં અતી હીયાકો ઘટયો ઉલાસ,
અયસો જો મેં જાનતી તો જાત ન પીયુકી પાસ—બોલું.

(સુરદાસ)

૬૬

નાતે જાતે દૌલતકે સારે જાન લો પ્યારે,
સભી નાતે દૌલતકે પોતે સારે નવાસે બેચારે,
ભરી જેબ હો ખુશ હોં જોરૂ ખરચે બાલે,સુખ ધન પીયારેવારે,
સોચ અરે કોઇ બે-જરકે મોંહુપે ના જુતી મારે,
માત પીતા સારે છુટે, નાતા હુય મતલબ-કારે,
પયસા પાવે ના ઇનસાં, તો રબકા નામ બિસારે.

(કીમતી આંસુ)

૬૭

મોરી બાલી ઉમરીયા લુભાયે જીયા,
ગાત ગોરી બાત ભોલી, લાગે નયના કટારીકે જાદુકે માર-મોરી,
મયકી પ્યાલી, ગાલકી લાલી, કરૂં ઘાયલ જીગરકો હાં યાર'
મેરે ગોરેસે ગાલોંપે લાલ નિસાર, દેખો બાલે જોબનકી બહાર,
લાલ આઓ, દીલ લુભાઓ, જાયે ગર્દ ગુબાર-મોરી,

(વસંત સૈના)

૬૮

ગોરે ગોરે ગાલોંપે સ્યામ, લલચાય, સ્યામ પ્યારારે,
મતવારા મોરા પ્યારા, ન્યારા જગતસે—
જાને દીલબર, આલમ આરા, લીનો મોરા જીયા બીરમાય,

મઝા ઉલ્ફતકા જબહી કુછ આયે-
વફાદાર આશક યારે જાની અગર મીલ જાય,
રાહતે જીગર, જાને મુઝતર, વારૂંગી તોપે જોબના, અરમાં બરઆય.
(સગે દુનિયા)

૬૯

ચલી ઠુમક ઠુમક બ્રીજ નારી, આઈ લપકઝપક મતવારી પ્યારી,
મીગે નયનમેં કજરા ડાલે, માર રહી સયનન ભાલે,
તીરછી ચીતવન ફુબન કટારી કારી-ચલી.
હુંસસી ગરવા હય મન હરવા, પતલી કમર, કમર પર કરવા,
નાગની ઝુલફન જોબનપે વારી સારી-ચલી.
(અફલાતુન)

૭૦

જોબન આયા કયસા નિગોડા, અંગીયા હો-ગઇ તંગ,
ઇસકો કે ઉસકો કયસે સંભાલું, દોનોં હૈં મુરખ સંગ,
નશેમેં ઉભર આયે કીયે મયને જતન લાખ લાખ-જોબન,
મયને કસકે બાંધી રાત, રેશમકી ડોરી,
સુવે બારા જોરી, ઝાંકે જાલીસે ચોરી ચોરી,
કીન સીખલાઇ ઇન્હેં સીના જોરી, જગમેં રહી ન કુછ લાજ મોરી,
કહો કયા કરૂં મોરા ન માને, થામી ન જાય ઉમંગ-જોબન.
(નુરજહાન)

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો.

ભાગ ત્રીજો.



૭૧

સ્તવીએ પ્રભુ સુંદર શામ,
જળમાં સ્થળમાં તુજ વિરામ,
છતાં નિરંજન તારૂં નામ,
પ્રીતે વિનવીએ–સ્તવીએ.
દુખનો હરણ સુખ કરણ,
માગું સુબુધ્ધિ શામ શામ,
મોહ માયાને દુર કરી પ્રભુ દ્યો આરામ–સ્તવીએ.

(લીલાદેવી)

૭૨

જસોદા તેરો કાન કુંવર ગીરધારી,
છબ છબ પ્યારી, ગુન ધુન ન્યારી–જસોદા.
માથે મુકટ સોહે, હાથે લકુટ સોહે,

મુરલી મધુર મોહે, ધ્યાન ધ્યાન જાન-જસોદા.
લડી હે મોતીયોંકી ખુશ નુમા કાનોંકે બાલોંમે,
પડી હે ચાંદનીકી જોત સોનેકે પ્યાલેમેં-જસોદા.
[ચંદ્રકલા]

૭૩

નહીં ચીજ કોઈ ગલી,-ગરજ સમ નહીં કોઈ ચીજ ગલી,
માનવંતનીજ માન મુકીને, દુશ્મનના પડતા ઢળી-ગરજ સમ.
બળીઆ પણ નિર્બળને નમતા, રાય રંક ઘર જાય,
સોંઘું પણ મોંઘું થઇ બેસે, કળા શકાય ન કળી-ગરજ સમ.
સમયાધીન થઈ ઝેર હલાહલ, પીવું અમ્રત ગણી,
જઇ મહા સતીને શીશ નમાવો, જાય આપદા ટળી-ગરજ.
[અનસુયા]

૭૪

ચંપા તું મારી દીલજાન,
કુસુમ કળી કુરબાન-ચંપા તું.
ચંદ્ર વદની છો ભરી મદની છો,
ઝરી રસની ગુલતાન-ચંપા તું.
શાણું ચતુર સુજાણ,
કરી પ્રીતિ પીછાન-ચંપા તું.

ગુલાબ પરી હું,
છુપી છરી છું,
ગળે લગાવો ગુણવાન—ચંપા તું.

[અંબરીષ]

૭૫

મૃગ નયની યુવતિ—
શોભતી મધુરી શી શીયળવતી—મૃગ નયની.
સોળ સજી શણગાર સતી એ,
પંથ પીયુનો જોતી—મૃગ નયની.
રસ ઝરતાં નયણાં હરખે,
રતી સરખી મન ગમતી—મૃગ નયની.

[વસંત પ્રભા]

૭૬

મારી પ્યારી અરે શું કરતી હશે,
નીર વિના માછલી મુઝાતી હશે—મારી પ્યારી.
અકળાઈ જઇ અરે બાગ બગીચે,
પાછી પાછી પગ ધરતી હશે—મારી પ્યારી.
નીદ્રામાં પણ મુજને નીહાળી,
જાગી ઝબકતી ચમકતી હશે—મારી પ્યારી.

રામ નામ રામ રટતી હશે,
નીર વિના માછલી મુઝાતી હશે-મારી પ્યારી.

[સતી સંયુક્તા]

૭૭

કપુરી પાન પુનાનું સમારી સાફ મેં કીધું,
કળીનાં કેશરી ચુના થકી તે ચોપડી દીધું,
સુગંધીનો મુકી કાથો લવીંગે તે દીધું બીડી,
પતિ પ્યારા સ્વીકારોને પ્રિયાની પાનની બીડી,
મુકી છે કાતરી સ્વામી સુડીથી કેળ સોપારી,
વળી વીણી ભરી ભાવે ધરીને વ્હાલ વલિયારી.
અહાહા ! એલચી ખોલી ધરે છે પ્રેમ પંખીણી,
પતિ પ્યારા સ્વીકારોને પ્રિયાની પાનની બીડી-

[મણિકાન્ત]

૭૮

દયાળુ દીકરીવાળા દયા વાંઢાપરે લાવો,
દુખી છે જીંદગી મ્હારી, કૃપાળુ કોઇ પરણાવો-દયાળુ.
સુનું ઘરબાર મ્હારૂં છે, વિના નારી અકારૂં છે,
પરણવું પ્રાણ પ્યારૂં છે, હવે ના લેશ તરસાવો-દયાળુ.
સકળ લોકો કહે વાંઢો, ભરૂસો તેહનો છાંડો,
કહે છે લોક કંઇ ગાંડો, તપેલાને નહીં તાવો-દયાળુ.

(મણિકાન્ત)

૭૯

જલાવી દે જલાવી દે અયે યોગી જટા ત્હારી,
અયે સંસાર છોડયો છે છતાં માયા અતિ પ્યારી,
પિતા માતા તજ્યાં છોરે, નિસાસા નાખતી નારી,
સગાં સ્નેહી તજી દીધાં અહા ભગવાં તને ધારી,
કમાવું ના ગમ્યું ત્યારે બની બાવા તમે બેઠા.
પડયા સંસારને માથે કપટ પડદા વિષે પેઠા.
શરીરે ભષ્મ ચોળી છે ભલા લોકો ભમાવાને,
અહાહા સ્કંધ ઝોળી છે ખરેખર જર જમાવાને.

[મણિકાન્ત)

૮૦

પુલની પાંખડી લ્યો પ્રાણ ! પુલની.
ગણી અંતરની ઓળખાણ–પુલની.
શામ સલુણા અમ ઘેર આવ્યા, શા કરીએ સન્માન,
નાથ નગીના પરીમલ ભીના, મન માન્યા મેહમાન–પુલની.
ઝાઝું શું કહીએ સમજુને સખી નયણનાં બાણ,
નિર્મળ કમળ આ સરોવર જળનું ભોગી ભ્રમર સુજાણ–પુલની.

૮૧

તમને ઘટે નહીં આવું કાન્ત—
આશ્રિત પર શું રીસાવું કાન્ત-તમને.

માન સરોવરનાં રાજહંસ તમે, મુકતા ફળનાં ભોગી,
કમળ કુસુમ સમ સેજ સુંવાળી, મુકી થયા તમે યોગી–તમને.
જે સરવણુ જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંટક કદી નવ ધરીએ.
સુખ દુખમાં નિસદીન અનુસરતી કિંકરી કેમ કરી હરીએ–તમને,

૮૨

વિચિત્ર છે રીત આ વિશ્વ તણી, નહીં પરખી કે પરખાય અરે.
સતીને મળે દુષ્ટ પતિ અરેરે, શુધ્ધ પતિનો સાથ કુનાર કરે–વિચિત્ર,
ગુલાબને કંટક આપ્યા હરી, વળી કસ્તુરી કાળીજ કરી,
અમૃતમય આમ્ર જતાં કરમાય, ને અમર થોર કર્યાં છે ખરે–વિચિત્ર,
છે રીત વિચિત્ર શું મિત્ર અરે, હરી કેમ વિશ્વમાં આમ કરે–
શશીને હૃદયે તેં ડાઘ ધર્યો, ઉદધી નીરને ખારાંજ કર્યાં,
સુશોભિત હંસ વેરાન વસે, વસ્તીમાં સ્વાન કઠોર કરે–વિચિત્ર.

૮૩

નાદાનો કેરી દોસ્તી છે ખોટી—
વખત વખતનાં ફંદે ફંસાવી,
પાછા પડે જોઇ કસોટી–નાદાનો.
લુટી ધુતી ધન ખાંતેથી ખાય છે,
છેવટે વલાવે લંગોટી–નાદાનો.
વખત પડે જઇ વેગળા બેસે,
સાથે બજાવે સીસોટી–નાદાનો.

૮૪

તારી ઢીંગલી હાથે મારો ઢીંગલો રમે.
હીરા પુરી ને ભજીયાં જમે-તારી.
ઢીંગલા ને ઢીંગલીની જોડી બહુ હારી,
જોડી તે જોઈ મુને હારૂં ગમે-તારી.
ઢીંગલો તો ઢીંગલીને કહે સમજાવી,
શું શું જોઇએ તે લાવીએ હમે-તારી.
ઢીંગલી તે ઢીંગલાને કહે સમજાવી,
ઝાંઝર ઝુમણાં લાવો તમે-તારી.

૮૫

રે મારૂં નામ ભગલો હજામ,
ભગલો હજામ અમદાવાદનો-રે મારૂં.
હાથમાં કોથલી માંથે તે પાઘડી, અંગરખું તત્તડ બંધ,
આ રેશમી કોરનું ધોતીઉં, ને લોક કહે ભગલાચંદ-રે મારૂં.
ગામમાં મસ ફરીને મોહલ્લે મોહલ્લે ફરતો જાઉં,
આ પારસા લોકની હજામત કરી પૈહા પાંચ કમાઉં-રે મારૂં.
આખી રાત ઉંઘ ન આવે ઉઠી મળસકે જાઉં,
આ મનમાં ચટપટ થયા કરે, કે કયારે હું સુરત જાઉં-રે મારૂં.

૮૬

અહા દુનિયા બધી જોઇ, અમારૂં ના સગું કોઇ,
રહે સૌ સ્વાર્થને રોઇ-અમારૂં.

કૃપાળુ તાત ને માતા, ભજન સૌ સ્વાર્થનાં ગાતા,
ભલે હો મા જણ્યો ભાઇ-અમારૂં.
સગા કાકા અને કાકી, નથી કો સ્વાર્થ વિણ બાકી,
ભલે ભગીની અને ફોઇ-અમારૂં.
અહા મામા અને મામી, વળી માસા અને માસી,
પડ્યા સૌ સ્વાર્થને મોહી-અમારૂં.

ઉસ્તાદી ગાયન વીગેરે

ભાગ ૪ થો.

ખમસા-૮૭.

સુલતાન હે તુહી અફસરે શાહાના તુહી હે,
યે અકલસે કરદેતા હે બેગાના તુહી હે,
હે ખુલ્દે બરીં જીસકા કે શાહ તુહી હે,
જાન દેતે હેં સબ તુઝપે વોહ જાનાના તુહી હે,
કાઅબા જીસે કેહતે હેં વોહ બુતખાના તુહી હે—૧.
લયલીપે જો શયદા થા વોહ દીવાના તુહી હે.
મજનું જહાં રેહતા થા વોહ વીરાના તુહી હે,

હોતે હેં જહાં મસ્ત વોહ મયખાના તુહી હે,
સાકી વ સુબુ બાદા વ પયમાના તુહી હે,
મસ્તીસે હો હુશીયાર વોહ મસ્તાના તુહી હે—૨.
હર રંગમેં હે જલવા-ફૂગન તેરાહી અંદાઝ,
રાહત હે કહીં રંજ કંહી સોઝ કહીં સાઝ
હે દાર કહીં આપ અનલ-હકકી હે આવાઝ,
ખુદ શમેઅ હે ખુદ બઝમ હે તુહી બુતે તન્નાઝ,
જો શમેઅ પર જલતા હે વોહ પરવાના તુહી હે—૩.
ખુદ કત્રયે નાચીઝ હે દરીયાભી હે તુહી,
બિસ્મિલકા કહીં રકસ તમાશાભી હે તુહી,
હે પરદા નશીં આપહી રૂસવાભી હે તુહી,
હકભી હે તુહી હકકા શનાસાંભી હે તુહી.
મનસુર તુહી બે-ખુદો મસ્તાના તુહી હે—૪.
વોહ મુલ્ક હે તુ જીસકી અબદ તક નમીલે હદ,
હે જાત તેરી ચશ્મયે સર ચશ્મયે સરમદ,
થા શોર ફરીશ્તોંમેં હુઇ તેરી જો આમદ,
અહમદ તુહી મહમુદ તુહી તુહી મોહંમદ,
મસજીદ હે તુહી ઓર સનમ-ખાના તુહી હે-૫.

ભેરવી-૮૮

મદીનેમેં મોરા પીયા બાસા હૈ રે,

ભરદે જામ કૌસરસે અહમદ,
અરે સાકીયે કૌસર બાલા હે રે–મદીનેમેં.

શેઅર.

અમામા ખડે બાંધતે થે શાહે સરફરાઝ,
જીબ્રીલસે ફરમાયા કે અય મુનીસો દમસાઝ,
જીસ પરદયે વહુદતસે તુમ્હેં આતી હે આવાઝ,
દેખો તો ઉઠાકર વહાં પોશીદા હે કયા રાઝ,
જીબ્રીલને કી અર્ઝ કે કુદરત મુઝે કયા હે,
મહબુબને ફરમાયા કે જા મેરી રઝા હે.
પરદેકો જો ઉલટા તો નઝર આઇ નકુછ શય હે.
દેખા તો યે દેખા જો યહાં થા તો વહાં હે,
પરદેમેં ખુદા તો નહીં મહબુબે ખુદા હે.
અમામા ઉસી તરેહ ખડા બાંધ રહા હે–
મદીનેમેં મોરા પીયા બાલા હે રે.–

સારંગ–૮૯.

કાંટો લાગેરે દેવરીયા મોસે સંગ ચલો નહીં જાય,
સંગ ચલો નહીં જાય, મોસે ગેલ ચલો નહીં જાય–કાંટો.
અપને મેહલમેં મેં અલબેલી,
જોબન ખીલ રહા પુલ ચમેલી.
હાથ લગે કુમલાય કાંટો લાગેરે દેવરીયા,

ઠુમરી-૯૦.

ના છેડો ગાલી દુંગી ભરનેદે જલ નીર—
તુ કહાંસે ચલકર આયા, મેરે કુંએપે ઝગડા લાયા,
ક્યું હે મુઝસે રાર મચાયા—ભરને દે જલ નીર—ના છેડો.
તુ છોડદે રેશમ દોરી, નહીં કહુંગી કોરી કોરી,
મેંને નહીં કરી તેરી ચોરી-ભરને દે જલનીર—ના છેડો.
મેં અપને પીતાકી જાઇ. જલ ભરને કુંએપર આઈ,
ક્યું હે તુને દેર લગાઇ—ભરને દે જલ નીર—ના છેડો.

કેહરવા-૯૧.

પીયા છોડો ચુંદરીયા હમારી રે,
બાલી ભોલી ઉમરીયા હમારી રે-પીયા છોડો.
મોતી પીરોયે બયઠે હો તુમ બાલબાલમેં,
ઝુલ્ફેં બના બનાકે ફંસાતે હો જાલમેં.
બાલી બાલી ઉમરીયા હમારીરે-પીયા છોડો,
આખીર ઝવાલ હોતા હે દેખો કમાલમેં,
યે હુસ્ન ચંદ રોજકા હે કીસ ખ્યાલમેં,
હોતી કયસે બસરીયા હમારી રે-પીયા છોડો.

માંટ-૯૨.

ન ક્યુંકર નામ લું હરદમ તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ,
ગુલામી શોકસે મુજકો પુકારા યા રસુલુલ્લાહ.
અંધેરી કબ્રમેં રોશન તુમ્હારે રૂયે અનવરકા,
હમારે સામને જબસે પુકારા યા રસુલુલ્લાહ,
ખુદા પુછેગા જબ તુમસે કે અપને ઉમ્મતી લાઓ,
હમારી ભી તરફ઼ કરના ઇશારા યા રસુલુલ્લાહ.
ખુદાકે ખૌફ઼સે જીસ દીન નબી બેતાબ હોવેંગે,
નહોગા વહાં મુમકીન ગુજારા યા રસુલુલ્લાહ.

દાદરા-૯૩.

રહો ન હમસે દુર પ્યારે, રહો ન હમસે દુર,
મસ્ત મયે ગુલરંગ બનાકર, ચલે કીધરકો રંગ જમાકર,
જામે શરાબ તહુર પીલાકર, કરો નશેમેં ચુર-પ્યારે રહો.
જીન્નો બશર હેં શયદા તુઝપર. ખાયે હુયે હે ચોટ જીગરપર,
હીજરમેં તેરે સભી હેં મુઝતર, કયા ગીલમાં કયાહુર-પ્યારે.
તુરે નઝર મહબુબ દુલારા, કીજીયે મુઝપર રહમ ખુદારા,
ફીરૂં હું તુઝબીન મારા મારા, મેં આશીક રંજુર-પ્યારે.

હોરી-૯૪.

હોરી ખેલું ન તોસે મેં શામ મોરારી,

તુ નીરદઈ મેં હું રાજ કુંવારી,
રંગમેં ભીજાઇ મોરી સારી સાડી.—હોરી.
મોરે કહેકો એક ન માના, ડાર ગયા મોંપે રંગહી કાના,
સાસ લડે નનદ દે તાના, કયારી કહુ મેં બચનકી મારી-હોરી.
પૈયા પડું ઓર સીસ નમાઉં, પ્યારે પ્યારે તોરે બલબલ જાઉં,
હોરી ખેલન મોસે આંગન આરી, તુમ્હારે હાથ હે
લાજ હમારી-હોરી,

ઠુમરી-૯૫.

બાલમ પરદેસવા ન જાઓરે—
મેરે જોબનપે આઇ બહાર,—બાલમ.
ઝબાંપે નામ ન જાનેકા લાઇયે સાહેબ,
ગલેપે મેરે ન ખંજર ચલાઈયે સાહેબ.
શરાબ વસ્લકી પીજે પીલાઇયે સાહેબ,
ખુદાકે વાસતે પેહલુમેં આઇયે સાહેબ.
ચલો સોયેં ગલે બૈયાં ડાર,
મેરે જોબનપે આઇ બહાર—બાલમ.

દાદરા-૯૬.

મેંતો તોરે સંગ લાગીજી મહારાજા—મેંતો,
મોહે ગુંબદ પર તન મન વારૂં,

કલસ સુનેરી સાજા—મેં તો.
દેસ દેસકી મેદની આવે,
ભરદો મુરાદેં મનકી ખાજા—મેં તો.
કીરપા કીજીયે દરશન દીજીયે,
તુમ હીંદલ વલી મહારાજા—મેં તો.
સરન પુરેકી લાજ તુમ્હીંકો,
તુમરી હું મેં ચેરી ખાજા-મેં તો.

કુચ્છી દાંતરો–૯૭.

દાંતરો કીંવીઓ સેતાં ખોએ ખડમાં પેઓ,
સુકે નઉં ઘડાયે ડેઓ સજન દાંતરો કીંવીઓ–દાંતરો.
જન ઘરજી પુટડી બાયડી તન ઘરજા ફુજીતા પાર,
પુટડી પુઠીઆ ફરેંતા ચાર ભાયડેકે જંજાર યાર--દાંતરો.
જન ઘરજી અચ્છી બાયડી, તન ઘરજા ફુજીતા પાર,
અચ્છી મજા પટકી થઇ છોકરેંજો તાલ લાલ–દાંતરો.
જન ઘરજી સનડી બાયડી, તન ઘરજા ફુજીતા પાર,
સનડા મજા સુઈ થઇ થેઓ ડોરેજો તાલ લાલ–દાંતરો.
જન ઘરજી જાડી બાયડી, તન ઘરજા ફુજીતા પાર,
જાડી મંજા ઢોલ થઇ થેઓ સુણાઇજો તાલ લાલ–દાંતરો.
જન ઘરજી પુવર બાયડી તન ઘરજા ફુજીતા પાર,
અટકો ફોડે મટકો ફોડે દે છોકરેંજો ગાર લાલ–દાંતરો.

૯૮

વ્હાલી કહીને બોલાવી,
અલી મ્હને વ્હાલી કહીને બોલાવી-
આનંદમાં ડોલાવી-અલી મ્હને.
પાસે આવે તો કહું કાંઇ કાનમાં,
કહી ભોળીને ભરમાવી,
મીઠું મીઠું કહી કાંઈ કાંઇ કાનમાં,
વ્હાલે મને શરમાવી-અલી મ્હને.
મુઝાઉં છું ત્યાં કરી અડપલું,
દીધી મ્હને ગભરાવી,
થાઉં છું સ્વસ્થ ત્યાં લઇને બાથમાં,
છાતીનાં સરસી દબાવી-અલી મ્હને.
લુચ્ચાઇ મ્હેની એવી કરીને,
મ્હને વ્હાલુડે ફસાવી,
હું મોઈ ભોળી નવ કાંઇ સમજી,
ક્યાંથી શકું તો ફાવી-અલી મ્હને.

(વીસમી સદી)



ખુશ ખબર !! ખુશ ખબર !!

અમારી પાસે નીચે લખેલી કિતાબો તથા તે સિવાય બીજી પણ મલશે. એક કાર્ડ લખવાથી વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

મુરશીદે કામીલ—એમાં ખુદાથી મલવાનાં બાતીની યા છુપા ભેદો તથા તેનાં ફવાયેદો છે. કીંમત ૦-૮-૦.

હયાતે જાવેદાની—તવારીખે હઝરત પીરાને પીર દસ્તગીર યાને સૈયદ અબદુલકાદર જીલાની રહ.ની કરામાતો અને જીંદગીનો અહેવાલ છે. કીંમત ૦-૬-૦.

રમુઝે દીલપસંદ | **ગુલઝારે ઝરાફત** | આ બને કિતાબોમાં ઉરદુ અને ગુજરાતી જબાનમાં નસીહતરૂપી ટુચકાઓ, અને રમુજી બાબતોથી ભરપુર છે, કીંમત દરએકની ૦-૬-૦.

કરીશમયે કુદરત—એમાં નસીબ અજમાવવા માટે ફાલનામા, ખાબની તાબીરો, ઇલમે કયાફા, વીગેરે છે. કીંમત ૦-૫-૦

બઝમે કવ્વાલી
મેહરે દરખશાં
આરામે દીલ
સોહાની હરીયાલી
દીલખુશ ગૌહર
બુલબુલે બંગાલી
નગમયે રૂહાની

આ સાત જાતની ગાયનની કિતાબોમાં દરએકમાં જુદી જુદી કવ્વાલી અને હલકા ગઝલો, અને નાટકના ઉરદુ તથા ગુજરાતી ચુંટી કાઢેલાં ગાયનો, દાદરા, ઠુમરી, કેહેરવા, વીગેરે ઉસ્તાદી ગાયનો વીગેરે દરએકમાં જુદાં જુદાં છે.

કીંમત દરએકની રૂા. ૦-૪-૦.

કિતાબો મલવાનું ઠેકાણું—

સૈયદ બનુમીયાં બીન સૈયદ અમીરમીયાં કાદરીની કં૦

મુ. બીલીમોરા. જીલ્લો—સુરત.